

## Intermezzo



Linkerpagina: Iris Enting in haar tuin in Vence, Yvonne Keijzer-Natan in haar Nederlandse school in Opio en Marcel Hoedemakers, makelaar annex schilder. Rechterpagina: Alex en Mieke de Boom in hun jachthaven in Port de la Rague, Peeter 't Hart, directeur van ABN Amro in Valbonne en Willem Zoon en Rob Heuvers, die een chambre d'hôtes begonnen in La Colle-sur-Loup.



→ VERVOLG VAN PAGINA 9

Zaaien, zaaien, zaaien en dan word je gevraagd. Onder dat motto hanteert Hoedie ('vrienden hebben me aangeraden een artiestennaam te nemen') de penseel. Hij schildert op de havendagen van Antibes, maakte een menukaart voor een plaatselijk restaurant, hangt in het kantoor van ABN Amro in Valbonne, maar ook in het luxerestaurant Château Saint-Martin, waar alles marmer is en de lavendel geurt naast de getrimde cipressen.

Veel van zijn nieuwe vrienden zijn Frans, zegt hij. 'Je moet de moeite nemen de taal te spreken. Dan kom je genoeg leuke Fransen tegen. Ze zijn kosmopolitisch hier, komen uit Parijs en Lyon, vliegen gemakkelijk op en neer. Ik ben gevraagd voor de Lions Club. Dan ben je toch goed ingeburgerd.'

#### Wereldburgers

Niet iedereen heeft dezelfde blijmoedige kijk op het leven aan de azuurblauwe kust. 'De mensen die zich hier vestigen, hebben een leven lang hard gewerkt en goed verdiend. Die gaan met pensioen en willen geen golven meer maken. Het is oude energie', oordeelt Iris Enting in de grote tuin van haar huis net buiten Vence. 'En wie hier eenmaal een baan heeft, blijft vaak hangen. Terwijl er meer in het leven is dan mooi weer.'

'Mij stoort het niet hoor', voegt ze eraan toe. 'Maar voor mijn man is het weleens saai. Als je een vliegtuig nodig hebt, is Nice handig. Maar Lille - met Engeland, België en Nederland om de hoek - is bijvoorbeeld al veel dynamischer.'

Als meisje vertrok Enting naar Montpellier, om te studeren. Daar liep ze haar man tegen het lijf. Toen die in Nederland niet bleek te kunnen aarden, belandden ze na allerlei omzwervingen vijftien jaar geleden hier. Enting geeft Engelse les, begeleidt gehandicapte kinderen en schreef een boek met korte verhalen over Franse Nederlanders: *Op z'n Frollands*.

'Ik heb soms medelijden met de Fransen hier',

zegt ze. 'Die worden overspoeld door rijke nieuwkomers uit alle windstreken. Hun eigen leven wordt ook duurder zodoende. Ze zien de renteniers komen, die onder een palmboom oud willen worden maar niet beseffen hoe eenzaam dat kan zijn, omdat ze geen aansluiting vinden bij de lokale bevolking, die geen reden heeft om met die eb en vloed mee te gaan.'

De grote tuin, praktisch ingericht met veel gras en weinig bloemen, is vooral bedoeld als speelplek voor haar drie kinderen. Hij grenst aan soortgelijke tuinen. Vence ligt een paar kilometer verderop. 'Je zit hier toch op een terp', zegt ze. 'Wil je wat meemaken, dan moet je eruit. Fransen zijn sterk naar binnen gericht, naar hun gezin. Dat beperkt je in de contacten.'

Jonah, de oudste zoon, komt even in de tuin kijken. Hij blokt voor z'n laatste examens, gaat straks een week op kamp om een Japanse vechtsport met messen te leren. 'Voordat hij gaat studeren, mag hij van ons gaan backpacken', zegt Iris. 'Ook dat is on-Frans. Initiatief en zelfstandigheid worden niet erg aangemoedigd. De ambtenarij staat in hoger aanzien dan het zakenleven.'

Maar wie zijn het dan, die Nederlanders die zo nodig aan de Côte d'Azur willen wonen? Peeter - 'zeg maar PC' - 't Hart is directeur van het ABN-Amrokantoor in Valbonne. Een vestiging voor private banking, wat betekent dat de ondergrens van het vermogen op een miljoen euro ligt.

'Hier komen ouderen die hun werkzame leven erop hebben zitten', zegt hij in zijn nieuwe kantoor, dat binnenkort met kunst uit de huiscollectie van de bank wordt aangekleed. 'Maar ook veel jonge ondernemers, die hun eerste 15 miljoen binnen hebben. Die huren een huis voor een jaar, hebben misschien al wat in Courchevel of Florida. Het zijn wereldburgers, bij wie wonen en werken door elkaar lopen.'

Zelf leeft hij ook zo. Op het vliegveld even via Facetime of Skype aanschuiven bij het gezin, dat thuis aan de ontbijttafel zit. Zijn vrouw overweegt in Genève te gaan werken. Dankzij de luchthaven is dat vanaf de Côte d'Azur goed te doen.

Leven van de kunst is moeilijk. Maar we wilden graag een paar stappen terug doen

Marcel Hoedemakers (52), kunstenaar en makelaar in Vence

Mensen hebben een leven lang hard gewerkt en komen hier om onder een palmboom oud te worden. Maar niemand vertelt hun hoe eenzaam dat kan zijn

Iris Enting (48), docente en schrijfster in Vence

Wat die dynamische ondernemers ertoe beweegt Côté te worden? 'De grandeur', vermoedt 't Hart. 'Het is hier een chic en prettig Frans leven. De Russen zagen dat al in de 19de eeuw. De verbindingen zijn goed: in tweeënhalf uur ben je in Utrecht of Amsterdam. En wie zich hier vestigt, kan een heel Nederlands circuit in: van makelaar tot huisarts, van keukenboer tot fiscalist.'

Zelf woonde hij in Singapore en op de Antillen voordat hij naar de Côte d'Azur kwam. Is het hier beter? Hij aarzelt, zegt dan diplomatiek: 'Elk land vormt een nieuwe uitdaging. Het is niet heel gemakkelijk. Er is geen expat community. Op de internationale school zitten bijvoorbeeld veel Russische kinderen. En de Fransen zitten niet per se te wachten op weer een lichte buitenlander.'

Dat ook zijn cliënten een zekere aarzeling hebben, heeft een andere reden. 'Dat komt door het economisch klimaat', zegt 't Hart. 'En de nieuwe linkse regering maakt mensen huiverig. Dit is een streek voor Sarkozy-aanhangers.'

Ook Patricia ten Have, makelaar bij Tóco d'Azur in Nice, merkt dat de markt terugloopt. 'Er is angst om de crisis en vanwege de politiek. De prijzen zijn stabiel, maar er is te veel op de markt.' Tóco d'Azur, de makelaardij en serviceorganisatie van zakenvrouw Sylvia Tôth, heeft een naam in het diepe Franse zuiden. Een week geleden nog kwam Paul van Vliet binnenlopen. Ook Astrid Joosten behoort tot de tevreden klanten. Ten Have werkt er sinds een paar maanden.

Toen ze nog in Nederland woonde, begeleidde ze grote bouwprojecten - ziekenhuizen, kantoren. En ze had een appartementje in Nice, waar ze met haar man zo vaak mogelijk heenging, desnoods twintig keer per jaar. 'Dan zat je in de zeilboot in de Nederlandse regen en dacht je: wat doe ik hier? Zo zijn we naar de zon getrokken en groeiden we naar dat moment toe om hier te gaan wonen.' Wat Ten Have betreft is dat voor altijd, al is dat nu als vrouw alleen.

Haar klanten zijn vaak werkende vijftigers die een vakantiehuis zoeken en straks een plek om de helft van het jaar te wonen. 'Je vindt hier niet de